

Карар

Карар

09.12.2025

Чистай шәһәре

№ 587

Чистай муниципаль районы Башкарма комитетының
«2023-2030 елларга Татарстан Республикасы
дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасы
Чистай муниципаль районында башка телләргә
саклау, өйрәнү һәм үстерү» муниципаль программасын
раслау турында» 2023 елның 31 гыйнварындагы
42 номерлы карарына үзгәрешләр кертү хакында

«Россия Федерациясе халыклары телләре турында» 1991 елның 25 декабрендәге 1807-1 номерлы Россия Федерациясе Законы, «Россия Федерациясе дәүләт теле турында» 2005 елның 01 июнendәге 53-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасы дәүләт телләре һәм Татарстан Республикасында башка телләр турында» 1992 елның 08 июлендәге 1560-XII номерлы Татарстан Республикасы Законы, «Татарстан Республикасы дәүләт теле буларак татар телен куллану турында» 2013 елның 12 сентябрендәге 1-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, «Россия Федерациясе дәүләт милли сәясәте стратегиясе турында» Россия Федерациясе Президентының 2012 елның 19 декабрендәге 1666 номерлы Указы, «Татарстан Республикасында дәүләт милли сәясәте концепциясен раслау турында» 2008 елның 3 июлендәге 312-ПУ номерлы Указы, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «2023-2030 елларга Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләргә саклау, өйрәнү һәм үстерү» дәүләт программасын раслау турында» 2020 елның 10 сентябрендәге 821 номерлы карары, Татарстан Республикасы дәүләт телләренә һәм Татарстан Республикасындагы башка телләргә функциональлеген саклап калу, өйрәнү, үстерү һәм арттыру өчен шартлар тудыру максатларында, Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районы Башкарма комитеты

КАРАР БИРЭ:

1. «2023-2030 елларга Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районында башка телләргә саклау, өйрәнү һәм үстерү» муниципаль программасын раслау турында» Татарстан Республикасы Чистай

муниципаль районы Башкарма комитетының 2023 елның 31 гыйнварындагы 42 номерлы карарына (Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районы Башкарма комитетының 2025 елның 6 маендагы 213 номерлы карары белән кертелгән үзгәрешләр белән), аны яңа редакциядә бәян итеп, үзгәреш керттегә:

1.1. Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районы Башкарма комитетының 2023 елның 31 гыйнварындагы 42 номерлы карарына 1 нче кушымтада «2023-2030 елларга Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районында башка телләргә саклау, өйрәнү һәм үстерү» муниципаль программасы паспортында «Программаның максатлары һәм бурычлары» юлында түбәндәгә редакциядә 7 пункт өстәргә: «Татар телен өйрәнүгә һәм Татарстан Республикасыннан читтә татар телендә укуга ярдәм»;

1.2. «Программаны гамәлгә ашыру өлкәсенә, Программа хәл итүгә юнәлдерелгән проблемаларга гомуми характеристика» I бүлегенә исемен «Чистай муниципаль районында Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм башка телләргә саклау, өйрәнү һәм үстерү өлкәсендәгә ағымдагы торышны бәяләү» гә алмаштырырга;

1.3. 1.1 бүлектә беренче абзацта "173" санын "175" санына алмаштырырга;

1.4. 1.1 бүлектә "Туган телләргә уку методикаларын һәм технологияләргә камилләштерү максатларында һәм федераль дәүләт белем бирү стандартларына туры китереп Чистай муниципаль районында гомуми белем бирү учреждениеләренә 1-11 сыйныф укучылары өчен" Татарстан Республикасы дәүләт теле - Татар теле", "Туган тел", "Туган әдәбият", "Туган телдә әдәби уку" уку предметлары гамәлгә ашырыла." 11 абзацын "Туган телләргә уку методикаларын һәм технологияләргә камилләштерү максатларында һәм федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә Чистай муниципаль районында гомуми белем бирү учреждениеләренә 1-11 сыйныфлары укучылары өчен "Татарстан Республикасының дәүләт теле", «Туган тел», «Туган тел», «Туган телдә әдәби уку» уку предметларын гамәлгә ашыру бара." абзацына алмаштырырга;

1.5. II бүлектә 2 абзацтагы бурычларга түбәндәгә редакциядә 7 пункт өстәргә: "Татарстан Республикасыннан читтә татар телен өйрәнүгә һәм татар телендә укуны хуплау.";

1.6. II бүлектә "Программаның максаты һәм бурычлары Россия Федерациясе Президентының 2012 елның 19 декабрендә 1666 номерлы Указы белән расланган 2025 елга кадәр чорга Россия Федерациясе дәүләт милли сәясәт стратегиясенә, Татарстан Республикасы Президентының 2008 елның 3 июлендә ПУ-312 номерлы Указы белән расланган Татарстан Республикасында дәүләт милли сәясәт Концепциясенә максатларына һәм бурычларына Россия Федерациясе халыкларының мәдәниятләргә һәм телләргә саклау һәм үстерү, аларның рухи бердәмлеген ныгыту, милли азчылыкларның хокукларын тәмин итү, Татарстан Республикасында яшәүче халыклар вәкилләренә этномәдәни үзгәрешләр саклау, гомумдәүләт мәнфәгатьләргә һәм Россия халыкларының мәнфәгатьләргә берләштерү, чит илләрдә яшәүче ватандашларга ярдәм итү, аларның Россия һәм Татарстан Республикасы белән бәйләнешләрен үстерүгә ярдәм итү, шулай ук "Мәгариф" мәгариф өлкәсендә инновацияләргә кызыксындыру өлешендә, талантлы яшьләргә ярдәм итү, иң яхшы укучыларны һәм укучыларны бүләкләү, заманча белем бирү технологияләргә кертү өлешендә туры килә" 8 абзацын "Программаның максаты һәм бурычлары «2025 елга кадәр чорга Россия Федерациясе дәүләт милли сәясәт стратегиясе турында» Россия Федерациясе Президентының 2012 елның 19 декабрендә 1666 номерлы Указы белән расланган 2025 елга кадәр чорга Россия Федерациясе дәүләт милли сәясәт Стратегиясе, «2030 елга кадәр чорга һәм 2036 елга кадәр перспективага Россия Федерациясе үсешенә милли максатлары турында» Россия Федерациясе Президентының 2024 елның 7 маендагы 309 номерлы

Указына, «Россия Федерациясенең Дәүләт тел сәясәте нигезләрен раслау турында» Россия Федерациясе Президентының 2025 елның 11 июлендәге 474 номерлы Указына, 2024 елга кадәр чорга һәм 2030 елга кадәр план чорына Россия Федерациясе үсешенең милли максатларына ирешүнең боерыгы белән расланган бердәм планына Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2021 елның 1 октябрэндәге 2765-р номерлы карары, «2030 елга кадәр Татарстан Республикасын социаль-икътисадый үстерү стратегиясен раслау турында " 2015 елның 17 июнендәге 40-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән расланган 2030 елга кадәр Татарстан Республикасын социаль-икътисадый үстерү стратегиясе, шулай ук «Татарстан Республикасында дәүләт милли сәясәте концепциясен раслау турында» Татарстан Республикасы Президентының 2008 елның 3 июлендәге ПУ-312 номерлы Указы белән расланган Татарстан Республикасында дәүләт милли сәясәте концепциясе максатларына һәм бурычларына туры килә" абзацына алмаштырырга.

1.7. II бүлектә түбәндәге редакциядә "Максатка ирешү һәм бурычларны хәл итү"

2.1 бүлектән өстәргә:

Татарстан Республикасы дәүләт программасының максатлары һәм бурычлары Россия Федерациясе Президентының «2030 елга кадәр чорга һәм 2036 елга кадәр перспективага Россия Федерациясе үстерүнең илкүләм максатлары турында» 2024 елның 7 маендагы 309 номерлы Указын, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2021 елның 1 октябрэндәге 2765-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган 2024 елга кадәр чорга һәм 2030 елга кадәр план чорына Россия Федерациясе үсешенең милли максатларына ирешү буенча бердәм планы, шулай ук Стратегия-2030 ны исәпкә алып формалаштырылды.

Чистай муниципаль районының муниципаль программасын гамәлгә ашыру турыдан-туры түбәндәгеләргә юнәлдереләчәк:

1) 2030 елга кадәр чорга һәм перспективада 2036 елга кадәр Россия Федерациясе үсешенең милли максатларына ирешү;

2) Россия Федерациясенең Дәүләт тел сәясәте нигезләрен гамәлгә ашыру;

3) 2025 елга кадәрге чорга Россия Федерациясе дәүләт илкүләм сәясәте стратегиясе максатларына ирешү;

4) 2030 елга кадәр Татарстан Республикасын социаль-икътисадый үстерү стратегиясен гамәлгә ашыру;

5) Татарстан Республикасында дәүләт милли сәясәте Концепциясен гамәлгә ашыру.

Чистай муниципаль районы муниципаль программасының максатына ирешү өчен түбәндәге бурычлар хәл ителә:

- Россиянең традицион рухи-әхлакый кыйммәтләрен алга жибәрүне һәм яклауны тәмин итү;

- Чистай районында тел сәясәтен норматив хокукый тәмин итүне камилләштерү;

- этномәдәни һәм тел күптөрлелеген саклау һәм аңа ярдәм итү, Чистай районында яшәүче халыкларның рухи бердәмлеген ныгыту;

- Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Чистай районында яшәүче халыкларның туган телләрен саклау һәм аларга ярдәм итү өчен оптималь шартлар тудыру;

- гражданның туган телен саклап калу хокукларын тәмин итү, аны өйрәнү һәм үстерү өчен шартлар тудыру;

- Россия Федерациясе халыклары телләре арасынан туган телдә мәктәпкәчә, башлангыч гомуми һәм төп гомуми белем алу һәм Россия Федерациясе халыклары телләре арасынан туган телне, шул исәптән туган тел буларак рус телен өйрәнү өчен оптималь шартлар тудыру;

- Татарстан Республикасыннан читтә татар телен өйрәтү һәм татар телендә укытуга ярдәм күрсәтү;
- белем бирүнең күпмәдәни моделен үстерү һәм гражданлык тәңгәллеген ныгыту;
- Россия Дәүләтенең этномәдәни һәм тел күптөрлелеген саклап калуның һәм үстерүнең нәтижәле юлы буларак би - һәм полилингваль белем бирү системасын үстерү;
- гражданның Россия Федерациясә дәүләт телен, Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм туган телләрен үзләштерүе өчен кирәкле матди һәм оештыру шартлары тудыру;
- теле- һәм радиопрограммалар, аудио- һәм видеоматериаллар житештерүдә, интернет-ресурслар булдыруда ярдәм күрсәтү;
- Чистай районында этнотел ситуациясен мониторинглау.»

1.8. Кушымтага «2023-2030 елларга Чистай муниципаль районында Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм башка телләргә саклау, өйрәнү һәм үстерү» дәүләт программасының максатлары, бурычлары, нәтижеләрен бәяләү индикаторлары һәм аның чараларын финанслау» таблицасына «Чистай муниципаль районында Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм башка телләргә популярлаштыруга юнәлдерелгән эре социаль әһәмиятле чаралар үткөрү» бүлегенә «Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләргә саклау, өйрәнү һәм үстерү» процесс чаралары комплексы» 5.6.1 пунктчасын өстәргә;

2. «Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районы Башкарма комитетының Мәгариф идарәсе» МКУнә әлеге карарны Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районының рәсми сайтында <http://chistopol.tatarstan.ru/> һәм хокукий мәгълүматның рәсми интернет-порталында <https://pravo.tatarstan.ru/> урнаштырырга.

3. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Татарстан Республикасы Чистай муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенәң социаль мәсьәләләр буенча урынбасары Г.Ю. Задворновага йөкләргә.

Башкарма комитет
житәкчесе

Э.Р. Хәсәнов